

Predkladacia správa.

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a o právnych čakateloch prokuratúry v znení neskorších predpisov predkladá ministerstvo spravodlivosti ako iniciatívny návrh.

Účelom predloženého návrhu je upraviť nároky sudcov spojené s prerušením funkcie sudcu z dôvodov odchodu na starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok alebo z dôvodu zániku funkcie sudcu a nároky prokurátorov spojené s ich odchodom na dôchodok, alebo z dôvodov zániku služobného pomeru prokurátora. Rovnako sa upravujú nároky pozostalých po sudcovi alebo prokurátorovi, ktorý zomrel. Účelom zákona je ďalej nahradiť doterajšiu právnu úpravu o príplatku k dôchodku sudcov a prokurátorov novou právnou úpravou o príplatku za výkon funkcie sudcu a prokurátora.

Prijatím zákona o sociálnom poistení, ktorý novým spôsobom upravuje nároky občanov, či už ide o možnosť súbehu zamestnania a poberania dôchodku, alebo výšky rôznych druhov dôchodku, došlo k výraznej zmene podmienok pre osobitný druh príplatku k dôchodku, upravený zákonom o sudcoch a prísediacich a zákonom o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry. Podľa platnej právnej úpravy je výpočtovým základom pre priznanie a určenie výšky príplatku k dôchodku výška starobného dôchodku priznaná rozhodnutím sociálnej poisťovne, určená percentom zo základu, ktoré predstavuje 3.75 %. Doterajší príplatok k dôchodku sudcu a prokurátora nie je zahrnutý medzi dávky sociálneho poistenia podľa zákona o sociálnom poistení. Nemá preto opodstatnenie výšku príplatku za výkon funkcie sudcu alebo prokurátora viazať na výpočtový základ, ktorým je starobný alebo invalidný dôchodok priznávaný v rôznej výške a v závislosti od právneho predpisu, ktorý spôsob výpočtu dôchodku upravoval rozdielne a v závislosti od iných kritérií, ako sú uvedené v navrhovanej úprave. Nový druh príplatku, ktorý bude predstavovať 1% z priemerného platu sudcu určeného podľa osobitného zákona, ktorým je zákon č. 120/1993 o platových pomeroch ústavných činiteľov v znení neskorších predpisov a bude v rovnakej výške priznaný prokurátorom, dáva dobrý základ na zohľadnenie náročnosti a rizikovosti oboch povolání a na vyjadrenie spoločenského postavenia sudcov a prokurátorov.

Je v záujme ústavného postavenia sudcov a prokurátorov ako aj v záujme stabilizovania justície a prokuratúry, aby odchod sudcov a prokurátorov nebol vyvolaný neistotou spôsobenou stálymi zmenami pri priznávaní ich nárokov, ale naopak, aby jasná a stabilná úprava predstavujúca rovnakú pozíciu sudcov všetkých stupňov súdov a rovnako prokurátorov, dávala dostatočný podklad pre ich rozhodnutie o tom, či využijú možnosť vykonávať funkciu alebo zostať v služobnom pomere a súbežne poberať dôchodok, alebo požiadať o priznanie starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku a vyplácanie príplatku za výkon funkcie sudcu alebo prokurátora.

Postupné znižovanie percenta príplatku z výpočtového základu do roku 2007 u všetkých sudcov a prokurátorov poberajúcich príplatok k dôchodku podľa doterajších predpisov je zabezpečené transformáciou doterajšieho príplatku

k dôchodku na príplatok za výkon funkcie sudcu alebo prokurátora od účinnosti tohto zákona a zároveň je základom pre vyrovnanie výšky príplatkov za výkon funkcie. Zákonné postavenie sudcov alebo prokurátorov, ktorí odišli na dôchodok do konca roka 2003, alebo od začiatku roka 2004 nemôže byť, pokiaľ ide o výšku poberaného príplatku za výkon funkcie, výrazne rozdielne. Novo navrhovaná úprava zdôrazňuje, že ide o príplatok za výkon funkcie sudcu alebo prokurátora, pri ktorom sa zohľadňuje len priemerný plat sudcu alebo prokurátora a nie iné skutočnosti.